

OBSAH

PŘEDMLUVA	8
Kapitola 1 ÚVOD. KOLOIDNÍ SOUSTAVY A PŘEDMĚT KOLOIDNÍ CHEMIE	9
1.1 Vývoj představ o koloidních soustavách a definice koloidní chemie jako vědního oboru	9
1.2 Měřítka disperzity	13
1.3 Heterogenita koloidních soustav jako základní charakteristika jejich odlišnosti od molekulárních roztoků	16
1.4 Tlak rozpojování	17
1.5 Vliv stupně disperzity na vlastnosti disperzních systémů	19
1.6 Klasifikace koloidních a mikroheterogenních systémů	19
1.7 Význam koloidních systémů a koloidních dějů v přírodě a v technice	23
Kapitola 2 OPTICKÉ VLASTNOSTI KOLOIDNÍCH SOUSTAV	26
2.1 Rozptyl světla	26
2.2 Absorpce světla	30
2.3 Zabavení koloidních soustav	33
2.4 Optické metody výzkumu koloidních soustav	34
Kapitola 3 MOLEKULÁRNĚ KINETICKÉ VLASTNOSTI KOLOIDNÍCH SOUSTAV	43
3.1 Tepelný pohyb molekul a Brownův pohyb	43
3.2 Difúze v pravých roztocích a v koloidních soustavách	46
3.3 Osmotický tlak	52
3.4 Sedimentační stálost	54
3.5 Sedimentace a metody sedimentační analýzy	57
3.5.1 Ultracentrifuga a její použití k disperzní analýze	61
Kapitola 4 TEORIE ADSORPCE. ADSORPCE NA ROZHRAŇÍ TUHÉ A PLYNNÉ FÁZE	64
4.1 Základní představy o adsorpci	64
4.2 Podstata adsorpčních sil	67
4.3 Langmuirova teorie monomolekulární adsorpce	69
4.4 Polányiho teorie polymolekulární adsorpce a teorie BET	73
4.5 Kapilární kondenzace	78
4.6 Chemisorpce	82
4.7 Adsorpční teplo	84
4.8 Rychlost adsorpce	85
4.9 Ovlivnění adsorpce vlastnostmi adsorbentu a adsorptivu. Dynamická adsorpce. Adsorpce ze směsí plynů	86
Kapitola 5 ADSORPCE NA ROZHRAŇÍ ROZTOK—PLYN	90
5.1 Povrchové napětí.	90
5.2 Povrchové aktivní látky	92
5.3 Gibbsova rovnice	95
5.4 Szyszkowského rovnice. Přejchod od Gibbsovy rovnice k rovnici Langmuirové	98
5.5 Vliv struktury a velikosti molekuly povrchové aktivní látky na adsorpci na rozhraní mezi roztokem a plynem. Traubovo pravidlo	100
5.6 Struktura adsorpční vrstvy na rozhraní roztok—plyn	101
5.7 Langmuirovy váhy. Stanovení velikosti molekul povrchové aktivních látek	104
Kapitola 6 ADSORPCE NA ROZHRAŇÍ TUHÁ LÁTKA—ROZTOK	108
6.1 Molekulární adsorpce z roztoků	108

6.2	Iontová adsorpce	114
6.3	Výměnná adsorpce	116
6.3.1	Výměnná adsorpce na uhlí	119
6.4	Smáčení na tuhém povrchu	120
6.5	Adheze	130
Kapitola 7 ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI KOLOIDNÍCH SOUSTAV		132
7.1	Představy o elektrokinetických jevech	132
7.2	Struktura elektrické dvojvrstvy	136
7.3	Vliv různých faktorů na elektrokinetický potenciál	150
7.4	Elektroforéza a elektroosmóza	155
7.5	Stanovení elektrokinetického potenciálu	159
7.5.1	Elektroforetické metody	159
7.5.2	Elektroosmotické metody	168
7.5.3	Porovnání hodnot potenciálu ξ , určených různým způsobem	172
7.6	Praktický význam elektrokinetických jevů	173
7.7	Jiné elektrické vlastnosti koloidních soustav	174
Kapitola 8 PŘÍPRAVA A ČIŠTĚNÍ KOLOIDNÍCH SOUSTAV. STRUKTURA KOLOIDNÍCH MICEL		178
8.1	Příprava koloidních systémů	178
8.2	Struktura koloidních micel	190
8.3	Způsoby přípravy koloidních soustav	194
8.4	Čištění koloidních soustav	201
Kapitola 9 STABILITA A KOAGULACE KOLOIDNÍCH SOUSTAV		205
9.1	Kinetika koagulace	206
9.2	Stabilita tenkých vrstev kapaliny a energie vzájemného působení mezi povrchem dvou těles	213
9.3	Změna energie interakce mezi micelami při jejich vzájemném přiblížení	221
9.4	Solvatace částic, strukturně-mechanický a entropický faktor stability	223
9.5	Zásady koagulace elektrolyty	227
9.6	Teorie koagulace elektrolyty	229
9.7	Vliv rozměru a koncentrace částic na jejich interakci v disperzních soustavách	234
9.8	Význam adsorpčních jevů pro koagulaci	235
9.9	Zvláštní jevy pozorované při koagulaci elektrolyty	238
9.9.1	Jev nepravidelných řad	238
9.9.2	Antagonismus a synergismus elektrolytů	239
9.9.3	Přivýkání koloidních soustav	240
9.9.4	Ochrana koloidních částic a senzibilace	241
9.10	Koagulace solů s nevhodným prostředím pomocí elektrolytů	243
9.11	Heterokoagulace a heteroadagulace koloidních soustav	243
9.12	Koagulace působením fyzikálních faktorů	244
Kapitola 10 STRUKTURNĚ-MECHANICKÉ VLASTNOSTI DISPERZNÍCH SOUSTAV		248
10.1	Vznik a zvláštnosti struktur v koloidních soustavách	249
10.2	Viskozita pravých a koloidních roztoků	255
10.2.1	Měření viskozity	258
10.2.2	Závislost efektivní viskozity koloidních soustav na rychlosti proudění	259
10.3	Strukturní viskozita	260
10.4	Mechanické vlastnosti koloidních soustav vykazujících pravou pružnost	262
10.4.1	Určování mechanických vlastností koloidních soustav	265
10.5	Závislost viskozity koloidních soustav na koncentraci disperzního podílu	267
Kapitola 11 SOUSTAVY S PLYNNÝM DISPERZNÍM PROSTŘEDÍM		270
11.1	Obecná charakteristika aerosolů	270
11.2	Prášky a jejich vlastnosti	278
11.3	Příprava aerosolů	284
11.4	Odstraňování aerosolů	287
11.5	Praktický význam aerosolů	290
Kapitola 12 SOUSTAVY S KAPALNÝM A TUHÝM DISPERZNÍM PROSTŘEDÍM		292
12.1	Suspenze	292

12.2	Emulze	293
12.2.1	Klasifikace emulzí	293
12.2.2	Agregační stálost emulzí a povaha emulgátoru	295
12.2.3	Metody přípravy a rozrážení emulzí	300
12.2.4	Reverze fází emulzí	301
12.2.5	Praktický význam emulzí a emulgování	302
12.3	Latexy	303
12.4	Pěny	307
12.4.1	Stabilita pěn	307
12.4.2	Metody přípravy a rozrušování pěn. Praktický význam pěn	312
12.5	Soustavy s tuhým disperzním prostředím	313
Kapitola 13 KOLOIDNÍ POVRCHOVĚ AKTIVNÍ LÁTKY		316
13.1	Základní pojmy a klasifikace koloidních PAL	316
13.2	Stav PAL v roztoku	320
13.3	Stabilizující účinek PAL	324
13.4	Solubilizace v roztoku PAL	326
13.5	Praktický význam roztoků koloidních PAL	327
13.6	Trísloviny a barviva	328
Kapitola 14 POVAHA A NĚKTERÉ VLASTNOSTI ROZTOKŮ VYSOKOMOLEKULÁRNÍCH LÁTEK		329
14.1	Obecné údaje o vysokomolekulárních látkách	329
14.1.1	Přírodní vysokomolekulární látky	330
14.1.2	Syntetické vysokomolekulární látky	331
14.1.3	Anorganické vysokomolekulární látky	332
14.1.4	Intermediární soustavy	333
14.2	Polydisperzita a relativní molekulová hmotnost vysokomolekulárních látek	334
14.2.1	Polydisperzita polymerů	334
14.2.2	Metody určování relativní molekulové hmotnosti vysokomolekulárních látek	335
14.2.3	Střední relativní molekulová hmotnost	336
14.3	Stavba makromolekul a struktura vysokomolekulárních látek	337
14.3.1	Ohebnost lineárních makromolekul	338
14.3.2	Skupenské stavy vysokomolekulárních látek	342
14.4	Teorie roztoků vysokomolekulárních látek	342
14.5	Termodynamika rozpouštění vysokomolekulárních látek	346
14.6	Botnění vysokomolekulárních látek	350
14.7	Vlastnosti roztoků vysokomolekulárních látek	358
14.7.1	Raoultův zákon a zdánlivá molekulová hmotnost vysokomolekulárních látek	358
14.7.2	Osmotický tlak	360
14.7.3	Difúze a sedimentace	362
14.7.4	Optické vlastnosti	362
14.7.5	Viskozita	364
14.7.6	Agregační stálost	369
14.8	Polyelektrolyty	371
14.8.1	Vlastnosti roztoků polyelektrolytů	371
14.8.2	Použití polyelektrolytů	379
14.9	Vysokomolekulární gely	382
14.9.1	Gelace	382
14.9.2	Vlastnosti gelů	385
14.9.3	Synereze	387
DOPORUČENÁ LITERATURA		389
REJSTŘÍK		392